

NAPLÓRÉSZLET OKTÓBER 26-RA

Lazán tekintgetek hátrafelé

Most, hogy a kőrösi könyvemet megírtam, lazán tekintgetek hátrafelé, s ebben a lazaságban mindenfélét gondolok.

Azt például, hogy kezdetben, az első tíz évben szerettem volna alakítója lenni a főiskolának, úgy tekintettem rá, mint amiért felelős vagyok. Ezért is dolgoztam annyit és lelkesen, s azért jelentkeztem mindig valamiféle reformer ötlettel, hogy merrefelé kellene vinni a képzést.

Aztán rá kellett jönnöm, hogy az én óraadói státuszom - ez a megállapítás itteni létezésem második felére érvényes - nemcsak az alakítástól, de a komolyan veendő beleszólás lehetőségétől is elzár. Ekkortól kezdve mintha partszélre kerültem volna. Innen a partszélről mindazonáltal tovább pedagógiáztam. A rendezéseimmel is és a tanításommal is.

Egyébként úgy léteztem itt, mint aki van is, meg nincs is.

Voltam, mert úgy tanítottam, ahogy akartam, jegyeket írtam az indexbe, beírtam és aláírtam, rendeztem, adminisztráltam, ültem értekezleten, barátkoztam, hölgyeknek szépeket mondtam, másokra figyeltem, és örültem, ha rám is figyelnek.

De nem is voltam, mert nem érzékeltem napra készen az egyetemen zajló változásokat, a villongásokat, a személycserékből nem következtettem semmire, ki haragszik kire, nem érdekelt, a honlapon sem tájékozódtam, az új kollégákkal meg alig találkoztam, hogy mire jó a kredit-pont, s mi az a bolognai, nem is igen érdekelt.

Többször előfordult, hogy korábban érkeztem, mint ahogy az órám kezdődött volna. Kávéval vagy szendviccsel a kezemben letelepedtem a hallban lévő kanapéra, s máris mellém szegődött egy-egy ráérős lány vagy fiú, vagy kolléga. Szerettem velük beszélgetni. Ők is velem. Ez jó volt. Ez huszonhárom éven keresztül mindig jó volt.

Az idő és a közöny fertőtlenít

„Az idő és a közöny fertőtlenít” - írja Szabó Lőrinc a *Különbékében*, a versben, melyet a májusi búcsúelőadásomon is elmondtam -, s valamiképpen ekként vagyok magam is magammal, most, hogy az idő a másodszeri nyugdíj-korig röptetett,

mintha az eltelt idő hozta volna magával a közönyt is, mintha az idő hozta közöny bennem is végezné fertőtlenítő munkáját.

Csökkennek negatív erőim! Mintha jobban tudnám kezelni az indulataimat, mintha kevesbednének a haragvó bacilusok! Mintha nem volnék olyan nagyra az igazságérzetemmel! Kevésbé is utálkoznék! Mintha gyarapodnának a szeretet-vírusok. Nem annyira fontos! - mondom egyre többször magamnak, olyasmire, amin máskor fel-felhorkantam. Ne idegesítsd magad, majd megoldja az idő - ilyesmikkel is csillapítom magamat! Csatároznak az emberek, hát csatározzanak, ne avatkozz bele. Nem a te dolgod, hogy mi lesz a holnap! – takarózom Ady szövegével.

Megsértenek, nem kérnek bocsánatot, megpróbálom túltenni magam rajta. Nem válaszolnak a leveleimre, régi tanítványok, akiket szerettem és szeretek. Bizony hogy megsértődöm rájuk, ha ez évekkkel ezelőtt történik! Sőt még azt is mondom, vagy írom dühödten, hogy nyalják ki a seggemet, ha megengedem. De ma már elintézem a neveltlenségüket azzal, hogy intelmet mormolok, mormogok magamnak. Magamnak bizony, és ekként: - s ettől meg is nyugszom némiképpen: Te vagy a hibás öreg, ezeknek a fiataloknak nem drámapedagógiát és nem játékot kellett volna tanítanod, hanem illemtant, nevezetesen, hogy levélre illik válaszolni!

Ma már mosolygok, és azt mondom: Szegény gyerekek, nem érnek rá, sok a dolguk, telve vannak gondokkal, a karrierjük építésével, sebeik nyalogatásával.

És örvendezek is, hogy az idő hozta közöny ilyen szépen, békésre, nyugalmasra fertőtlenített.

Ámen

Seggen csúszik a télapó Adalék az öregedéshez

Seggen csúszik a télapó, ismétlgetem magamban a csúfolódó gyerekmondókát, miközben szedem Kürtön a zöldringlót. Szedem. Ha ez ilyen egyszerű volna, mint kimondani vagy leírni.

Kezdem azzal, hogy bő gyümölcsáldással szerzett örömet és munkát nekünk ez a tavasz. Alma, szilva, körte, sárga- és őszibarack nem látott mennyiségben termett a kertjeinkben, a szilvaágak nemcsak lehajlottak de egyik másik a tehertől le is tört, s most már csaknem három hete, hogy folyamatosan szedni kell a gyümölcsöt. Most

éppen, mielőtt e sorokat írni kezdtem volna is, ezt cselekedtem, kapkodtam a cefrébe való zöldrínglót. (Az eső zavart a számítógép mellé, ezért kezdtem el írni.) Na, már most, hogy kapkodtam, ez amolyan szóbeszéd. Némileg korábbi időben volt hitelesen honos, amikor az emberfia még észre sem vette, hogy hajlókázik, kapaszkodik, guggol, amikor még édesanyám azt mondta: Menj csak fiam, s kapkodd fel a fa alól azt a kis himihumit! De ma, óh, jaj, semmi kapkodás!

Van egy kis gereblyénk, azzal szoktam volt összekapirgálni a szilvát, majd fogom az összecukható strandszéket, s azon ülve szedegetem a vedérbe (anarcsi tájszólás) a gyümölcsöt. Ma viszont a rézsűben lévő fák kerültek sorra, s a lejtőn mire is mehettek volna a székek! Lehuppantam a földre, miután elkapartam a fenekem alól a szilvát, s tíz centinként haladtam előre, jobbra és balra, s rakosgattam a lehullott ringlót az edénybe, s közben szórakoztattam magamat, mondván, ní, mán, mint csúszik seggen a télapó!

Vajh ez is az öregség diszkrét bája kategóriájába tartozik?

Mindenesetre a gyümölcsből cefre lett s a cefréből pálinka. Arsz, így neveztem el. Alma és ringlőszilva egyesüléséből keletkezett párlat.

Konty vagy lófarok

Megnő az én vékonyszálú hajam, és két nap alatt be is zsírosodik. Kürtön tanyázunk, mit divatozzon az ember. Egyébként is emberemlékezet óta nem jártam borbélynál. A felségem nyír, ha akar. Az egyébként hullámszóra predesztinált hajamat lefésültem simára, s most úgy nézek ki, mint apukám fiatalon, akkor nyalták a férfiak a sérójukat laposra, miután dióolajjal még fényesre is kenték.

Olajat termel az én hajbőröm, meg vettünk fixálót is, és Kósa Vilma ügyesen kontyot rakott. Ne csüngjön összevissza, mint Szabó Lőrincnek- mondta. Így vonultam le az utcára, bevásárlás céljából, és követtem az asszonyt. Éppen akkor jött arra - Clark Ádám tér - egy japán család, s köszönget nekem a férfi, amolyan európai formájú negyvenes, integet és mosolyog, mondom a felségemnek, én nem ismerem ezt az embert, nem tudod, mért köszön. Nem neked te - feleli az éleslátású és gyors felfogású hölgy -, nem neked, hanem a kontyodnak.

Találkoztam tanítványokkal is. Szamuráj, mondták elismerően. Gegus Ildi meg rockernek nevezett, s név szerint emlegetett neveket, hogy kikhez is hasonlítok.

Érdekes, valamiért az emberek örülnek ennek a frizurában tetten érhető alakváltásnak. Valaki mondta is: De jó, hogy ennyi életerő halmozódik benned, és még van kedved változni!

Amit nem tudok megfogalmazni

Annyira szeretném megfogalmazni tudni , mit is, hogy olykor és időnként megállok, sóhajtok egy nagyot, majd tovább megyek, s ha akkor megkérdezi valaki, hogy mire ez a nagy sóhajtás - a feleségem éber és rögtön kérdez -, s én vagy válaszolok, vagy elkenem a feleletet, de ami a levegő látványos kipréselésére késztet, az minden esetben kapcsolatban van azzal a váratlanul rám törő nem tudom mivel - érzéssel, gondolattal, szorongással, félelemmel, tehetetlenséggel -, hogy már számolhatóak az előttem járó évek, amelyeken belül bármikor kimúlhatok. Szóval szeretném megfogalmazni tudni, aminek csak a kidagolására vagyok képes, hogy mi is kavarg bennem, amikor az immár közelembbe került végre kényszerülök, akaratomtól függetlenül is, gondolni, a nemlétre, a nemlétemre.

S a fogalmazás nem megy.

Csak sóhajtozom. Továbbra is.